

Detaljni izvedbeni nastavni plan za kolegij:

Opća kemija

Akadska godina:	2023/2024
Studij:	Prijediplomski sveučilišni studij <i>Biotehnologija i istraživanje lijekova</i>
Godina studija:	1.
Kod kolegija:	BIL 105
ECTS bodovi:	10
Jezik na kojem se izvodi kolegij:	Hrvatski
Nastavno opterećenje kolegija:	40P + 40S +30V
Preduvjeti za upis kolegija:	nema
ONLINE: 0%	(postotak nastave online do 10% ukoliko se ukaže potreba)

Nositelj kolegija i kontakt podaci:

prof. dr. sc. Milan Mesić, Fakultet biotehnologije i razvoja lijekova, Sveučilište u Rijeci, Radmile Matejčić 2, 51 000 Rijeka, Hrvatska
Kabinet: O-809, Telefon: 051/ 584 565
e-mail: milan.mesic@biotech.uniri.hr

Izvođači i nastavna opterećenja:

dr. sc. Ana Filošević Vujnović, v. pred.
Kabinet: O-808, Telefon: 051/ 584 577
e-mail: ana.filosevic@biotech.uniri.hr

Vrijeme konzultacija: PON-SRI 12.00-13.00 za vrijeme trajanja kolegija 08.01.2024.-20.03.2024. kasnije po dogovoru

Nastavno opterećenje: 40 P x 1 grupa, 40 S x 1 grupa, 30V x 2 grupe (80 + 60+ 60 N.S.)

ASISTENT:

dr. sc. Pegi Pavletić
e-mail: pegi.pavletic@biotech.uniri.hr

Nastavno opterećenje: 30V x 2 grupe (60 N.S.)

Obavezna literatura:

1. Filipović, I. i S. Lipanović, Opća i anorganska kemija, I. dio, VIII. izdanje, Školska knjiga Zagreb, 1991.

2. Sikirica, M., Stehiometrija, Školska knjiga, Zagreb, 2008.
3. Giacometti, J., Zbirka zadataka iz kemije za studente medicinsko-laboratorijske dijagnostike, Medicinski fakultet u Rijeci, 2009.
4. Malenica, M., Dević Pavlić, S., Wittine, K., Priručnik za praktikum opće kemije, Sveučilište u Rijeci, Odjel za biotehnologiju, 2020, ISBN 978-953-7720-47-6 (PDF).

Popis dopunske literature:

1. R. Chang, K. A. Goldsby, General Chemistry: The Essential Concepts, 7th Ed., McGraw-Hill Companies Inc., 2014.
2. Silberberg, M.: Chemistry -The Molecular Nature of Matter and Change, 3rd edition, McGraw Hill: Boston, 2003.

OPIS PREDMETA:

Usvojiti će se znanja vezana uz sastav tvari, osnovne kemijske zakone, atomske teorije i građe atoma, stehiometrije, glavnih vrsta kemijskih reakcija, termokemije, atomske strukture, elektronske konfiguracije, zakona periodičnosti, kemijske veze, građe molekula, teorije kovalentne veze, plinskih zakona, koligativnih svojstava i kompleksnih spojeva.

Opće kompetencije: temeljno znanje kemije, korištenje adekvatnog rječnika u verbalnoj i pismenoj komunikaciji znanstvenoga sadržaja, učenje putem rješavanja problema i postavljanja pitanja, otvorenost novim pristupima i mogućnostima korištenjem informatičkih tehnologija, rad u grupi, kritičnost i samokritičnost uz primjenu znanja na aktualne teme, primjena etičkih konteksta istraživanja, organizacija, planiranje i upravljanje vlastitim vremenom, logično i kreativno mišljenje i zaključivanje, te sposobnost analize kompleksnih problema.

Specifične kompetencije: temeljno znanje opće kemije te sposobnost za primjenu znanja u praksi i za praćenje drugih kemijskih kolegija koji slijede nakon odslušanog i položenog kolegija Opća kemija. Rješavanje problema, razumijevanje principa i zaključivanje. Samostalni rad prilikom izvođenja vježbi i laboratorijske vještine. Kritičko razmišljanje o sadržajima kolegija, komunikacijske vještine u postavljanju pitanja o sadržajima te predlaganje rješenja.

ISHODI UČENJA:

Poznavanje i razlikovanje kemijskih te fizikalnih svojstva tvari; načini razdvajanja smjesa homogenih i heterogenih tvari; svojstva elemenata na temelju položaja u periodnom sustavu elemenata i elektronske građe; poznavanje vrsta kemijskih veza unutar i između molekula, atoma i ionskih struktura; agregatna stanja i fazni prijelazi; razlikovanje kemijskih reakcija; poznavanje zakonitosti elektrokemije, termokemije i kemijske kinetike; sustavi ravnoteža i faktori koji utječu na ravnotežu; plinski zakoni; koligativna svojstva i kompleksni spojevi. Rješavati problemske zadatke temeljene na kemijskim zakonitostima, preračunavati pripremu otopina, rješavati stehiometrijske i računске zadatke iz opće kemije. Ponašati se u laboratoriju

po pravilima dobre laboratorijske prakse; rukovati kemikalijama na siguran način; poznavati laboratorijski pribor i postupke; samostalno provesti eksperimente tijekom laboratorijskih vježbi; te procijeniti i diskutirati dobivene rezultate.

Detaljni sadržaj kolegija (teme/naslovi predavanja, seminara i vježbi):

PREDAVANJA (P):

P1	2,0 h	<i>Uvodno predavanje</i> -opis predmeta, bodovanje, mjere sigurnosti rada u laboratoriju
P2	2,0 h	<i>Kemijska i fizikalna svojstva tvari</i> -agregacijska stanja, čiste tvari i smjese tvari, odvajanja smjesa, mjerne jedinice, brojnost i množina
P3	2,0 h	<i>Atom i struktura čistih tvari</i> -atom, elektron, izotopi, izobari i tipovi kristalnih sustava
P4	2,0 h	<i>Elektronska struktura atoma</i> -atomske orbitale i hibridizacija
P5	2,0 h	<i>Periodična klasifikacija elemenata i periodni sustav elemenata</i> -atomske radijuse, energija ionizacije, elektronski afinitet i elektronegativnost
P6	2,0 h	<i>Kemijska veza</i> -elektronska teorija valencije, ionski i kovalentni spojevi, elektronegativnost i stupanj oksidacije
P7	2,0 h	<i>Struktura molekula</i> -Lewisova struktura i pravilo okteta, formalni naboji, izuzeci od pravila okteta
P8	2,0 h	<i>Valence-Shell Electron-Pair Repulsion (VSEPR) model i geometrija molekule</i> -idealni kut i odstupanje od njega
P9	2,0 h	<i>Karakteristike intramolekulske veze</i> -teorija valentne veze i teorija molekulskih orbitala
P10	2,0 h	<i>Međumolekularne sile</i> -dipolni moment, Van der Waalove i Londonove sile, vodikova veza
P11	2,0 h	<i>Otopine i njihova svojstva</i> -autoionizacija vode i puferski sustavi
P12	2,0 h	<i>Kemijske reakcije</i> -redoks reakcije, reakcije taloženja i otapanja, složene reakcije
P13	2,0 h	<i>Stehiometrija</i> -limitirajući reaktanti i iskorištenje reakcije
P14	2,0 h	<i>Kompleksni spojevi</i> -vrste liganda i metalnih centara, osnove nomenklature kompleksnih spojeva
P15	2,0 h	<i>Kemijska kinetika</i> -brzina reakcije, mehanizam reakcije, energija aktivacije, kemijska ravnoteža
P16	2,0 h	<i>Ravnoteže u homogenim i heterogenim sustavima</i> -ravnoteže u otopinama elektrolita, ravnoteže u otopinama kiselina i baza, ravnoteže u otopinama kompleksa, ravnoteže između otopine i neotopljenog kristala, redoks ravnoteže
P17	2,0 h	<i>Plinski zakoni</i> -zakoni idealnog plina za čiste plinove i plinske smjese, realni plinovi, kritično stanje, opća plinska jednadžba, Daltonov i Grahamov zakon
P18	2,0 h	<i>Elektrokemijske reakcije</i>

		-elektrodni procesi, galvanski članci, elektroliza, Faradayevi zakoni
P19	2,0 h	<i>Termokemija</i> -unutrašnja energija, rad i toplina, entalpija, kalorimetrija, nazivi i tumačenja raznih entalpijskih promjena, Hessov zakon i njegova primjena, standardna toplina reakcije, energija veze, entropija, Gibsova slobodna energija
P20	2,0 h	<i>Koligativna svojstva otopina</i> -tlak pare otopala, vrelište, talište, topljivost, osmoza i osmotski tlak

SEMINARI (S):

S1	4,0 h	<i>Periodni sustav elemenata i elektronske konfiguracije</i> -pretvorba jedinica, značajne znamenke, zaokruživanje brojeva, čestični prikaz elemenata, spojeva, smjesa te fizikalnih i kemijskih promjena -elektronska konfiguracija raznih specija, prikazivanje djelomičnog orbitalnog dijagrama valentnih elektrona, periodičnost svojstava u PSE (energija ionizacije, elektronskog afiniteta, promjer atoma i iona), vrijednost energije kristalne rešetke na temelju strukture formulske jedinice
S2	4,0 h	<i>Kemijske veze i strukturne formule</i> -Lewisovim simbolima prikazivanje nastajanje formulskih jedinica -prikazivanje Lewisovim strukturnim formulama molekule, rezonancijske strukture, formalni naboji, oblik molekule po VSEPR-u, dipolni moment u kovalentnim molekulama
S3	4,0 h	<i>Stehometrija kemijskih reakcija</i> -mjerodavni reaktant i iskorištenje reakcija, određivanje empirijske i molekulske formule
S4	4,0 h	<i>Računanje s otopinama</i> -određivanje i izračun pH otopina kiselina, baza i soli -priprema pufera, otopina različitih koncentracija te razrijeđena
S5	4,0 h	<i>Oksidacijsko-redukcijske reakcije</i> -pisanje i rješavanje redoks reakcija u kiselom i lužnatom mediju, oksidacijska stanja, reakcije disproporcioniranja, oksidansi i reducensi
S6	4,0 h	<i>Plinski zakoni</i> -primjena opće plinske jednadžbe, Daltonova i Grahamova zakona
S7	4,0 h	<i>Termokemija</i> - računski primjeri zadataka iz termokemije, specifični toplinski kapacitet metala, toplina izgaranja, energetske dijagrami za fizikalne promjene -entalpija nastajanja, primjena Hessova zakona, odnos promjene entalpije i promjene entropije te spontanost kemijskih reakcija
S8	4,0 h	<i>Kemijska ravnoteža</i> - pisanje izraza za koncentracijsku konstantu kemijske ravnoteže te tlačne konstante ravnoteže, pisanje i interpretacija grafičkog prikaza ovisnosti koncentracije o vremenu, zakon o djelovanju masa ili Guldberg – Waageov zakon
S9	4,0 h	<i>Elektrokemija</i> -primjena Faradayevih zakona, pisanje polureakcija galvanskog članka
S10	4,0 h	<i>Koligativna svojstva</i> - povišenje vrelišta, sniženje ledišta, osmotski tlak i sniženje parcijalnog tlaka otopala iznad otopine

VJEŽBE (V):

V1	2,5 h	Priprema otopina soli, kiselina i lužina zadanog sastava
V2	2,5 h	Razdvajanje heterogenih smjesa: filtracija i vakuumska filtracija
V3	5,0 h	Razdvajanje homogenih smjesa: destilacija i ekstrakcija
V4	2,5 h	Plinski zakoni kod izračunavanja standardnog molarnog volumena plina
V5	2,5 h	Toplinske promjene sustava - entalpija
V6	2,5 h	Provodnost otopina elektrolita
V7	2,5 h	Ravnotežna u kemijskim reakcijama i Le Châtelierovo načelo
V8	2,5 h	Brzina kemijske reakcije
V9	2,5 h	Priprema pufera i određivanje puferskog kapaciteta
V10	5,0 h	Elektrokemijski procesi- galvanski članak i elektroliza vodenih otopina

Obveze, način praćenja i vrednovanje studenata:

Studenti (studentice) su dužni redovito izvršavati obveze koje se odnose na pohađanje svih oblika nastave, kontinuiranu provjeru znanja i laboratorijski rad, odnosno odazvati se održavanju nastave putem online sustava ukoliko se takva nastava bude odvijala. Studenti (studentice) mogu steći ukupno 100 bodova, najviše 55 bodova tijekom nastave kroz kontinuiranu provjeru znanja i najviše 45 bodova na završnom ispitu. Studenti (studentice) mogu pristupiti završnom ispitu ako tijekom nastave steknu najmanje 27,50 bodova (50%)*.

		Maksimalni broj bodova
LABORATORIJSKI RAD	Testiranje pripremljenosti i razumijevanja vježbe (V1-V10, svaka vježba max. 1,5)* - samostalnost, - točnost rezultata, - predaja izvješća	15 bodova test pripremljenosti 10 bodova završetak vježbi i predaja izvješća u zadanom vremenu* UKUPNO: 25 BODOVA
SEMINARSKO GRADIVO	TEST 1 – S1-S4* TEST 2 – S5-S7* TEST 3 – S8-S10*	10 bodova test 10 bodova test 10 bodova test UKUPNO: 30 BODOVA
TEORIJSKO ZNANJE	ZAVRŠNI PISMENI ISPIT*# - P1-P20	45 bodova test UKUPNO: 45 BODOVA
KONAČNA OCJENA		100 BODOVA

* Potrebno je riješiti minimalno 50% testa.

Studenti (studentice) se mogu žaliti samo na ocjenu završnog pismenog ispita u roku 24 sata. Uvjeti za podnošenje žalbe su u skladu s Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci.

NAPOMENE:

OPRAVDANI IZOSTANAK STUDENTA/STUDENTICE S LABORATORIJSKIH VJEŽBI ĆE SE NADOKNADITI U JEDNOM PREDVIĐENOM TERMINU NA KOJEM JE MOGUĆE IZVESTI MAKSIMALNO DVIJE VJEŽBE.

VJEŽBA SE PRIHVAĆA NAKON PRIZNATOG IZVJEŠĆA S VJEŽBE. NEMA PISANJA ISPRAVAKA IZVJEŠTAJA S VJEŽBI. NAKON ZAVRŠETKA TURNUSA, ODNOSNO, NAKON **15.03.2024.** NIJE MOGUĆA PREDAJA IZVJEŠĆA S VJEŽBI. Izostanak izvještaja s jedne vježbe može umanjiti ocjenu laboratorijskog rada proporcionalno broju predviđenih vježbi, odnosno proporcionalno predviđenih bodova (1 vježba = 1 bod).

Student-ica mora imati potreban pribor prije ulaska u praktikum (konačan popis u dogovoru s asistent(ic)om):

- bijelu zaštitnu kutu (dugi rukavi!) i zaštitne naočale,
- gumene rukavice,
- dvije krpe,
- upaljač ili šibice
- škariće,
- pincetu,
- marker za staklo.
- velika bilježnica s crtama – za vođenje laboratorijskog dnevnika tijekom izvođenja vježbi

Izvještaji se predaju dodijeljenom asistentu(ci) prema dogovoru u pisanom obliku na bijelom praznom A4 papiru prema uputama iz priručnika. Zamjena grupa je moguća samo u iznimnim situacijama te ukoliko je kod istoga asistenta.

Svakom studentu koji bude uhvaćen u prepisivanju ili korištenju nedozvoljenih sredstava (npr. mobitel tijekom ispita, „šalabahter“ isl.) oduzet će se i poništiti pismeni rad (odnosi se na sve pismene ispite, međuispite, ulazne kolokvije, referate).

Evidencija prisustvovanja nastavi se vodi vlastoručnim potpisivanjem studenta tijekom nastave. Tijekom vježbi, evidenciju vodi nastavnik putem prozivnika. U prozivnik se upisuju ocjene svih segmenti vježbi (ulazni kolokviji, referati i rezultati) i komentari uz rad. U slučaju opravdanog duljeg izostanka (potrebno je predočiti odgovarajući dokaz!), student-ica se može (i treba!) informirati kod nastavnika o mogućnosti i oblicima nadoknade.

Svi pismeni ispiti se pišu isključivo kemijskom olovkom. U slučaju pogreške, pogreška se zacrni i napiše se odgovor koji se smatra točnim. Treba pisati što urednije i čitkije. U slučaju da nastavnik ne može pročitati odgovor zbog neurednosti, odgovor se neće bodovati.

POPRAVCI TESTOVA*

Ukoliko student (studentica) ne prikupi 50% bodova na testovima, imati će mogućnost popravka testa u terminu predviđenom u rasporedu. Svaki sljedeći termin popravka biti će

najavljen putem sustava za e-učenje Merlin i ovisit će o broju studenata (studentica) koji pristupaju popravku.

1. Popravak pozitivno riješenih testova radi uvećanja bodova NIJE MOGUĆ.
2. Popravku mogu pristupiti studenti (studentice) koji imaju NEGATIVNU OCJENU (F) ili oni koji su IZOSTALI s testa iz bilo kojeg razloga.

DODATNE INFORMACIJE O PREDMETU:

ANKETA:

Mole se svi studenti/ce da se odazovu vrednovanju kvalitete nastavnog rada nastavnika i suradnika kako bi se nastava mogla unaprijediti na temelju procjena i sugestija studenata. Vrednovanje nastave putem ISVU sustava provodi se aplikacijom „studomat“ na obrascu definiranom na razini Sveučilišta u Rijeci, a rezultati su anonimni. Više informacija o svim aspektima ovog procesa možete pronaći u Priručniku za kvalitetu studiranja Sveučilišta u Rijeci.

AKADEMSKA ČESTITOST

Podrazumijeva se da će nastavnik poštivati Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci, a studenti Etički kodeks za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije će se održati uz prethodni dogovor termina s nastavnikom putem e-mail za sva pitanja koja se tiču ISKLJUČIVO nastave i nejasnoća koje se tiču gradiva.

INFORMIRANJE O PREDMETU

Informiranje o predmetu studenti/ce dobivaju putem sustava učenja na daljinu (e-learning). E-learning ili sustav za udaljeno učenje Prema Strategiji uvođenja e-učenja na Sveučilištu u Rijeci koristi se kao pomoć u izvođenju nastave svih sveučilišnih studija i programa cjeloživotnoga obrazovanja te promjena metodoloških pristupa koji se koriste u nastavi, a prvenstveno prijelaz s tradicionalnog predavačkog načina poučavanja na aktivno stjecanje znanja. Za prijavu u sustav Merlin je potreban elektronički identitet iz sustava AAI@EduHr. Ukoliko se studenti nisu nikada spajali na Merlin, njihovi podaci nisu zabilježeni u sustavu te ih nije moguće vidjeti sve dok se ne prijave u sustav.

Ispitni rokovi:

1. **ispitni rok** održat će se **20. ožujka 2024. (O-030) od 12:00 – 14:00 sati;**
2. **ispitni rok** održat će se **03. travnja 2024. (O-339) od 14:00-16:00 sati;**
3. **ispiti rok** održat će se u **srpnju** prema dogovoru sa studentima;
4. **ispitni rok** održat će se u **rujnu** prema dogovoru sa studentima.

Formiranje ocjene (prema Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci):

Prema postignutom ukupnom broju bodova dodjeljuju se sljedeće konačne ocjene:

Postotak usvojenog znanja i vještina	ECTS ocjena	Brojčana ocjena
90% do 100%	A	Izvrstan (5)
75% do 89,9%	B	Vrlo dobar (4)
60% do 74,9%	C	Dobar (3)
50% do 59,9%	D	Dovoljan (2)
0% do 49,9%	F	Nedovoljan (1)

Konačna ocjena je zbroj bodova ostvarenih tijekom nastave i bodova ostvarenih na završnom ispitu, a prolazne ocjene su:

izvrstan (5),
vrlo dobar (4),
dobar (3)
i dovoljan (2).

Raspored nastave:

Datum	Grupa	Vrijeme	Mjesto	Broj sati nastave	Oblik nastave	Izvođač
08.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	P1, P2	Ana Filošević Vujnović
09.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	P3, P4	Ana Filošević Vujnović
10.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	P5, P6	Ana Filošević Vujnović
15.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	S1	Ana Filošević Vujnović
16.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	P7, P8	Ana Filošević Vujnović
17.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	S2	Ana Filošević Vujnović
22.01.2023.	svi	12.00-15.00	O-030	4	P9, P10	Ana Filošević Vujnović
23.01.2023.	svi	14.00-19.00	O-030	8	P11, P12 S3	Ana Filošević Vujnović
24.01.2023.	svi	14.00-19.00	O-030	6	P13 S4	Ana Filošević Vujnović
29.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	2	TEST 1 P14	Ana Filošević Vujnović
30.01.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	P15, P16	Ana Filošević Vujnović
31.01.2023.	A,B	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V1,V2	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	C,D	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V1,V2	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić

05.02.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	S5	Ana Filošević Vujnović
06.02.2023.	svi	13.00-15.00	O-030	2	P17	Ana Filošević Vujnović
07.02.2023.	C,D	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V3	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	A,B	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V3	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
12.02.2023.	svi	13.00-17.00	O-030	4	<i>Ispravak test 1</i> S6	Ana Filošević Vujnović
13.02.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	4	S7	Ana Filošević Vujnović
14.02.2023.	svi	13.00-15.00	O-030	2	P18	Ana Filošević Vujnović
19.02.2023.	A,B	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V4,V5	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	C,D	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V4,V5	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
20.02.2023.	svi	13.00-15.00	O-030		TEST 2	Ana Filošević Vujnović
21.02.2023.	svi	08.00-11.00	O-030	4	P19, P20	Ana Filošević Vujnović
26.02.2023.	C,D	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V6,V7	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	A,B	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V6,V7	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
27.02.2023.	C,D	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V8,V9	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	A,B	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V8,V9	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
28.02.2023.		13.30-15.30	O-030		<i>Ispravak test 2</i>	Ana Filošević Vujnović
04.03.2023.	svi	13.30-16.30	O-030	4	S8	Ana Filošević Vujnović
05.03.2023.	svi	14.30-17.30	O-030	4	S9	Ana Filošević Vujnović
06.03.2023.	svi	13.00-16.00	O-030	2	S10	Ana Filošević Vujnović
11.03.2023.	svi	13.30-15.30	O-030		TEST 3	Ana Filošević Vujnović
12.03.2023.	A,B	08.00-12.00	O-264, O-265	5	V10	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	C,D	13.00-17.00	O-264, O-265	5	V10	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
13.03.2023.	A,B	08.00-12.00	O-264, O-265	5	Nadoknade	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić
	C,D	13.00-17.00	O-264, O-265	5	Nadoknade	Ana Filošević Vujnović Pegi Pavletić

15.03.2023.	svi	12.00-14.00	O-268		<i>Ispravak test 3</i>	Ana Filošević Vujnović
20.03.2023.	svi				ZAVRŠNI ISPIT	Ana Filošević Vujnović